

СКІЛЬКИ КОШТУЄ МЕДИЧНА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ З БЕЗОПЛАТНОЮ МЕДИЦИНОЮ?

Горбовська А.В.

Національний університет Державної податкової служби України, Ірпінь, Україна

Ключові слова: медична допомога, медична послуга, безоплатна медична допомога

*Медицина – это искусство делать выводы
о симптомах болезни на основании
причин смерти ...*

(Э. Ионеско)

Лікарі, які жили і працювали ще півсторіччя тому, були б здивовані і горді сучасною медициною, її науковими досягненнями, технологіями, ліками, інфраструктурою. Поряд з тим для сучасних пацієнтів увесь цей високорозвинений світ медицини стає не полегшенням, а все більшим економічним тягарем.

Джерело проблеми в тому, що медицина сьогодні – це набір окремих фрагментів допомоги, які вдосконалюються вглибину себе, але втрачають зв'язки один з одним. Як наслідок, в медицині стали вважати, що набір найкращих і найдорожчих фрагментів допомоги дає найкращий результат. Але практика доводить, що це не так.

Безкоштовна медицина в країні, де гарний лікар отримує мізерну зарплатню, стає нонсенсом.

Оцінюючи реальний стан справ у сучасній системі охорони здоров'я в Україні, можна зазначити, що вона неспроможна реалізувати певні ключові положення ст.49 Конституції України. Зокрема йдеться про зобов'язання Держави створювати умови для ефективного і доступного медичного обслуговування, а також гарантувати надання безоплатної медичної допомоги в державних і комунальних закладах охорони здоров'я [1, с.5].

У нас в країні медицина платна чи безоплатна? Конституція сором'язливо приховала відповідь на це питання. Тому люди ідуть в лікарню, не знаючи, чи мають право здати тест на туберкульоз безоплатно. В кого є кошти, той заплатить, щоб перестрахуватися щодо свого здоров'я, а хто не має грошей, той не буде це робити. Але він створює цим небезпеку для інших. Безгрошів'я людей, які не можуть про своє здоров'я потурбуватися, створює небезпеку для інших. Тому суспільство повинно зробити таким чином, щоб незалежно від того, чи є в когось гроші, чи немає, була загальна суспільна безпека в сфері здоров'я. І тому нам потрібно внести в статтю Конституції, яка регламентує охорону здоров'я, одне чітке правило: кожен громадянин України має право отримати безоплатно медичну допомогу за переліком послуг, встановлених законом. Тоді ми чітко знаємо: ці послуги у нас безоплатні, і ми захищені. Тоді під цю статтю ми виписуємо, скільки грошей в бюджеті, скільки – лікарям, скільки – на ліки.

Проблема гарантування безоплатної медичної допомоги не лише виключно соціальна та медична, а й правова. Тому, найперше, спробуємо дослідити співвідношення та значення понять “медична допомога” та “медична послуга”.

Так, постановою Кабінету Міністрів України “Про затвердження Програми надання громадянам гарантованої державної медичної допомоги” від 11.07.2002 р. № 955 [2] затверджено перелік видів безоплатної медичної допомоги, обсяг медичної допомоги, що гарантуються державою, та нормативи фінансування охорони здоров'я, які складені без повного урахування соціального статусу окремих груп населення.

Угоди про надання медичної допомоги громадянам держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав, ратифікованої із застереженнями Законом України від 01.06.2000 р. № 1764-III, визначено (ст. 1), що швидка та невідкладна медична допомога – комплекс медичних послуг, що надається при гострих порушеннях фізичного або психічного здоров'я пацієнта, які загрожують його життю чи здоров'ю оточуючих [3].

Отже, на підставі вищезазначеного можна вважати, що безоплатна медична допомога повинна складатися з комплексу безоплатних медичних послуг.

Медична послуга є одним із видів послуг, сферою застосування якої є ті суспільні відносини, в яких громадяни для задоволення своїх особливих визначуваних потреб, як правило, за станом здоров'я, одержують особливу споживчу вартість у вигляді спеціалізованої медичної діяльності медичної організації або окремого фахівця в області медицини [4].

Але цивільним законодавством України (ст. 904 Цивільний кодекс України) [3] передбачено, що за договором про безоплатне надання послуг замовник зобов'язаний відшкодувати виконавцеві всі фактичні витрати, необхідні для виконання договору. З іншого боку, відповідно до рішення Конституційного Суду України від 29.05.2002 р. № 10-рп/2002 справа № 1-13/2002, словосполучення “безоплатність медичної допомоги” означає неможливість стягування з громадян плати за таку допомогу в державних та комунальних закладах охорони здоров'я в будь-яких варіантах розрахунків (готівкових або безготівкових): чи у вигляді “добровільних внесків” до різноманітних медичних фондів, чи у формі обов'язкових страхових платежів (внесків) тощо [5].

Цим же рішенням (від 29.05.2002 р. № 10 рп/2002) Конституційний Суд України вирішив, що в державних та комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається всім громадянам незалежно від обсягу та без попереднього, поточного або наступного розрахунку за надан-

ня такої допомоги. Проте зазначив, що поняття медичної допомоги, а також порядок надання медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги, на платній основі в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та перелік таких послуг мають бути визначені законом [5].

Виходячи з вищевикладеного можна зробити висновок, що необхідно на законодавчому рівні визначити і розмежувати поняття “медична допомога” та “медична послуга”, тоді населення чітко буде знати скільки, а головне за що потрібно платити.

Рецензент: д.мед.н., професор Грузсва Т.С.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабич О.Б. Аналіз підвищення доступності медичного обслуговування в Україні // *Держава та регіони (Серія: Державне управління)*. – 2008. – №3. – с.5-9.
2. *Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження програми надання гарантованої державою безоплатної медичної допомоги” від 11 липня 2002 р. № 955 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 28. ст.1324.*
3. *Електронний ресурс: <http://www.rada.gov.ua>*
4. *Електронний ресурс: <http://www.103-lay.org.ua>*
5. *Рішення Конституційного Суду України “Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України “у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно” (справа про безоплатну медичну допомогу)” від 29 травня 2002 р. № 10-рп/ 2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 23. – ст. 1132.*